

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Skytten paa Aunsbjerg (DK)

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 208. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515387781600/facsimile.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

Navn! jeg vil aabenbare Dig, hvad jeg veed; brug saa selv din Forstand! og træk en god Lærdom ud af denne miserable Historie!»

Han taug endnu en Stund, hældede Hagen mod Brystet, tog sin Daase, smækkede med Fingrene tre Gange paa Siden – som sig hør og bør, naar man vil tage sig en Priis med Anstand – men han tog ingen; han hvilede Daasen paa Knæet, hævede sit Ansigt, saae stivt hen paa sin Livbøsse, der hang paa Væggen lige overfor, og sagde:

«Den Flint der – ja nu bruger jeg den ikke stort mere – mine Øjne holde ikke længere med – den har tilhørt Guillaume de Martonniere – *de Martonniere!* læg Mærke til det, min Søn! Jeg byttede mig den til for en anden, der rigtignok var bedre; men ikke faldt mig saa godt; og gav ham i Bytte dette Knudthorn, Du seer der, indlagt med Sølv – jeg kjøbte det tilbage paa hans Auction – det er nu i denne Tid nitten Aar siden Han kom fra min Svoger paa Hald og til mig. Jeg har aldrig havt bedre Skytte eller bedre Menneske i mit Brød – her tørte han en Taare af Øjet, og sagde: »mine Øjne rinde slemt i disse Dage – vi faae onde Vejr – hent mig Blyvandet min Søn! inde paa Kakkelovnen!» Jeg gjorde det, han badede Øjnene, og tog atter ved: »Du husker jo da han i Them Kroe forbløffede denne Morder og Misdæder, og tvang ham ved sin glubske Adfærd til Bekjendelse?» – Jeg nikkede – »Men Du veed vist ikke, at dette Skarn var Kjereste med Mette – hende Guillaume tog tilægte; og at han var Fader til det Barn hun fik?» – »Nej!» raabte jeg forskrækket. – »Hm!» vedblev han, »var Du ikke paa Gaarden den Dag, da hendes Svangerskab blev opdaget af min salig Kone, og han var inde med mig i Cabinetet der ved Storstuedøren?» – »Jo» – »Da var det, han gjorde Ræde for sig, og gav mig god og klar Beskeed, som jeg nu vil fortælle Dig. – Da der blev holdt Forhør over Morderen, maatte Vilhelm flere Gange derud, for at confronteres med ham. I det sidste, før Dommen skulde fældes, formanede Herredsfogden ham til at bekjende, om, og hvad, han ellers kunde have paa Samvittigheden. Da brast han første Gang i Graad, og kunde en Stund ikke komme tilorde, saa hæftig bevæget var han. Fogden befalede nu sin Skriver at dyppe Pennen; men Synderen sagde: »hvad jeg har at bekjende, er Noget, som kun den barmhjertige Gud kan straffe mig for, og derfor kan det ikke nytte at skrive Noget derom. Jeg vilde ogsaa bede: om jeg maatte være Ene med Herredsfogden og denne Mand – det var Vilhelm – »for ellers kan jeg ikke sige det Mindste.» – Fogden føjede ham i hans Begjæring. Og aaben-

barede han da: at hans rette Kjereste, og den han vilde havt tilægte, hvis Djævelen ikke havde besnæret ham, var Mette Kjeldsdatter – vores daværende Stuepige. Han havde nemlig tjent her, i Forpagter Hansens Tid, og saa var han bleven gode venner med hende. Nu var det første Pinsedag, og de havde Lystighed herinde i Hesthaven, som de har hvert Aar, og der skædte det da, at hun lod sig forføre til Urugt – ak! min kjære Søn! Synden, mærk Dig det! den er Menneskenes Fordærvelse. Nu havde de nok ogsaa faaet hverandre, for han havde rigtig Godhed for hende, og Begges Forældre vare velhavende; men saa skædte det, at han kom noget efter til et Bryllup i hans Hjemegn, og saa forsaae han sig ogsaa med den Anden, som han siden myrdede, for at faae Mette. »Nu beder og besværges jeg Dig» – saaledes sagde han til Slutning til Vilhelm – »Du er den, som bringer mig paa Retterstedet – men det klager jeg ikke over – det takker jeg Dig for – men jeg beder Dig for Jesu Skyld, at Du vil gjøre hvad der staaer i din Magt, for at trøste Mette, og lindre hendes store Nød og Elendighed! og saa aldrig aabenbare for noget Menneske, at hun er besøvet af en saa grov Misdæder, undtagen alleneste for Aunsbjergnanden, hvis Du troer, det kan være til hendes Gavn.» – »Jeg blev jo heftig forskrækket over at høre det» – foer min Gamle fort – »og spurgte ham, hvad han da egentlig havde isinde.» – Han strøg sig med Haanden over Panden og sagde: – »Jeg har berøvet Pigen hendes Kjereste – hvorvel, det kan jeg aldrig angre – men hun er uskyldig i hans Brøde, og jeg er skyldig at gjengive hende, hvad jeg formaaer. Desuden» – her blev hans Ansigt saa skummelt, som jeg aldrig før eller siden saa det – »desuden» – men her foer der som en Gysen over ham – han gik hurtig til Vinduet, som for at trække Luft, vendte sig derpaa rask om, og sagde: »er Eratsraaden tilfreds med min Bestemmelse?» – Jeg ikke allene bejaede dette Spørgsmaal, men forsikkrede, at jeg agtede ham desmere for det. Og saaledes kom da dette kortvarige og glædeløse Ægteskab istand. – Jeg glemmer ikke saalænge jeg lever den Morgen, da han kom af med Livet. Inden han reed forlangte han at ville tale med mig. Og saa siger han, ganske rolig og filosofisk – som om Tælen kunde været om Vind og Vejr – »Hr. Eratsraad Steensen!» siger han – han plejede ellers ikke at lægge Navnet til – »dersom der idag eller en anden Dag skulde tilstøde mig Noget, og jeg ikke skulde tale mere med Dem, saa vil jeg bede Dem, for den Godheds Skyld, De altid har udviist imod mig: at De vil opfylde den Begjæring, jeg har stillet til

Dem, og som findes først i min Portefeuille. Den ligger i mellemste Skuffe til Højre i mit Skatol, og her er Nøglen! – Jeg blev lidt sær ved denne her Tiltale – for Du tvivler vel ikke paa, min Søn, at der er Anelser til – og denne var desværre! som Du veed, ikke af de falske. Naa, jeg tog mod Nøglen, og sagde ham Terrainet, hvor jeg denne Gang vilde have Urhønsene skudte. Han reed → her maatte den Gamle atter tage sin Tilflugt til Blyvandet; og det varede nu noget længere, inden det vilde hjælpe. Endelig tog han paa ny ved: »Jeg fattede strax Mistanke om, at han var taget voldelig afdage, og ligesaa om Gjerningsmanden, som i saa Fald ikke kunde være Nogen anden end Broderen til den anden Morder. Og det ikke saameget fordi Vilhelm havde røbet denne, som for det at Han en Tid iforvejen havde attraperet Knægten paa Krybeskytteri, og taget Geværet fra ham. Thi jeg har glemt at sige Dig: denne Skjelm havde faaet et Huus derude, som laae meget bekvemt for saadan Handtering; og han var fra en Egn – derude ved Silkeborg, Them og Matrups, hvor Vildtryveriet ret gik i Svang – og gaaer endnu, kan jeg troe. Jeg formodede nu: at Vilhelm, da han reed fra Haverdal – thi hans Vej gik langt uden om den gamle Plantage – har faaet Øje paa Krybeskytten derhenne – for der var et godt Sted at lure paa Kronvildtet, naar det trak hen for at vandre i Aaresvad – at han har set efter ham, og at Skurken saa, da han ikke kunde undløbe, har skudt, og truffet Hesten. – Men havde man endogsaa fundet Kuglen derinde i det halvraadne Creatur, hvis var den saa?»

Jeg græd, efter saamange Aars Forløb, paany for min kjere stakkels Vilhelm; og da min Gamle saae det, maatte han atter gribe til Øjenvandet. – »Men» begyndte han igjen »da hans Liig var bleven lagt paa Straa, kom jeg først i Tanker om Nøglen, han havde flyet mig, og aabnede hans Skatol – see der! tag nu min Nøgle, gaae ind i Kammeret her, og aabne min Skriverpult! i nederste Skuffe midt for ligger et sammenlagt Papir, ombunden med en sort Silkelidse – bring mig det!» – Jeg hentede det. – »Tag mig mine Brillier – dog nej – Du kan selv læse det, men højt!» – Jeg læste. »Dersom det skulde være Forsynets Villie, at jeg skal døe en uventet og brad Død, forinden jeg altsaa har kunnet tage nogen Bestemmelse med mine efterladte Sager, da beder jeg Hr. Etatsraad St. de Steensen, om han vilde forfare med dem efter som herved følger: Mine faa Bøger beder jeg ham selv be-